

Sygn. akt II PK 95/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa A. P.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w S.
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 14 lutego 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt VI Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 5 listopada 2015 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w B. z 16 marca 2015 r. oddalającego powództwo.

Wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył w całości. Zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego, tj. (-) art. 100 § 1 k.p. w zw. z art. 52 § 1 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w zakresie, w jakim nie uwzględniono, że większość podanych przez pozwanego przyczyn rozwiązania umowy o pracę nie była sprzeczna z tą umową, a wręcz przeciwnie stanowiła wykonywanie przez powoda obowiązków wynikających z zatrudnienia na stanowisku Prezesa Zarządu, a co za tym idzie podejmowanie działań w celu realizacji zadań wynikających bezpośrednio z obowiązującej umowy o pracę nie może jednocześnie stanowić ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych, ponieważ nie spełnia warunku znacznego stopnia winy pracownika; (-) art. 52 § 1 pkt 1 k.p. poprzez jego wadliwą

wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w zakresie w jakim uznano, że niepodjęcie przez powoda dostaw energii cieplnej w S. stanowiło ciężkie naruszenie przez niego podstawowych obowiązków pracowniczych, w sytuacji równoczesnego ustalenia przez Sąd, że powód po 6 lipca 2009 r. nie był upoważniony do reprezentowania Spółdzielni, a zatem nie miał możliwości dysponowania po tej dacie środkami zgromadzonymi na rachunku bankowym Spółdzielni, a także nie mógł dokonać w imieniu Spółdzielni zakupu opału; (-) art. 42 § 1 i 2 k.p. poprzez jego niezastosowanie, a co za tym idzie nieuwzględnienie, że zmiana warunków pracy poprzez nałożenie obowiązku zajmowania się jedynie bieżącym administrowaniem Spółdzielnią nie może wynikać z samego faktu odwołania (przy braku zweryfikowania przy tym jego prawidłowości formalnej), lecz wymaga wypowiedzenia tych warunków, a wypowiedzenie to uważa się z kolei za dokonane, jeżeli pracownikowi zaproponowano na piśmie nowe warunki; (-) art. 3¹ k.p. poprzez jego błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie w zakresie w jakim przyjęto, że wyznaczenie innej osoby do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną może nastąpić w sposób dorozumiany, także w przypadku udzielenia upoważnienia do dokonywania czynności prawnych, w szczególności w drodze konkludentnego podjęcia uchwały przez organ zarządzający (tj. bez przeprowadzenia formalnej procedury głosowania, na wspólnym posiedzeniu Rady Nadzorczej i Zarządu), podczas gdy względy pewności prawa w stosunku pracy przemawiają przeciwko przyjęciu tego rodzaju wykładni, zwłaszcza kiedy nie ma u pracodawcy w zakresie wyznaczenia innej osoby takiej utrwalonej zwyczajowo praktyki; (-) art. 56 k.p. w zw. z art. 3¹ k.p. poprzez jego błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie w zakresie, w jakim przyjęto, że nie narusza przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę, z którego treści wyraźnie wynika, że osoba, która danej czynności dokonuje, występuje nie w charakterze przedstawiciela pracodawcy jako osoba wyznaczona do tych czynności na podstawie art. 3¹ k.p., lecz jako organ nadzorczy, który nie jest uprawniony do jej dokonania.

Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, stwierdził, że jest ona oczywiście uzasadniona, ponieważ powód nie dopuścił się ciężkiego

naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, albowiem działał w oparciu o zakres kompetencji jaki wynikał z obowiązującej umowy o pracę, przy jednoczesnym braku wiążących poleceń ze strony uprawnionego przełożonego oraz braku wypowiedzenia warunków pracy w trybie art. 42 k.p., a zatem nie można mu przypisać zawinionego działania, którego wymaga art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Nadto naruszenie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. jest oczywiste także z tego powodu, że Sąd odwoławczy taką samą okoliczność w postaci podjęcia przez powoda czynności reprezentowania Spółdzielni raz uznaje za świadczącą o winie pracownika i ciężkim naruszenie jego obowiązków, a innym razem to brak podjęcia czynności reprezentacyjnych stanowi w ocenie Sądu takie naruszenie i skutkuje przypisaniem powodowi winy. Skarżący podniósł, że niedopuszczalne jest dokonywanie w tej samej sprawie dwóch kompletnie sprzecznych ze sobą wykładni tego samego przepisu.

Zdaniem skarżącego, w sprawie występuje również istotne zagadnienie prawne, a mianowicie czy czynność prawna w sprawach z zakresu prawa pracy jest dokonana przez pracodawcę zgodnie z prawem także wtedy, jeżeli z jej treści wyraźnie wynika, że osoba, która danej czynności dokonuje, występuje nie w charakterze przedstawiciela pracodawcy (bądź to jako organ lub osoba zarządzająca zakładem pracodawcy, bądź jako osoba wyznaczona do tych czynności – art. 3¹ k.p.), lecz jako organ nadzorczy (przedstawiciel organu nadzorczego), który nie jest w ogóle uprawniony do jej dokonania. Nadto, czy złożenie w tych warunkach oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia stanowi naruszenie przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie w rozumieniu art. 56 k.p.?

Pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność

postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Jeżeli okoliczności te nie zachodzą, Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c., uprawniony jest do wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jednocześnie należy wskazać, że w tej sprawie, wobec niepodniesienia zarzutów naruszenia prawa procesowego, Sąd Najwyższy na etapie przedsądu wiąże ustalenia stanu faktycznego, na których oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c.); w przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniami wynikającymi z art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. (por. postanowienie SN z 14 lutego 2014 r., II UK 458/13, LEX nr 1644551).

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wiąże z występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych oraz z oczywistością skargi kasacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalonym jest pogląd, że istotne zagadnienie prawne występuje, gdy istniejące w rozpoznawanej sprawie zagadnienie prawne ma znaczenie dla rozwoju prawa lub ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania innych podobnych spraw (por. postanowienie SN z 26 maja 2010 r., II PK 55/10, LEX nr 1663558 oraz powołane tam orzeczenia). Jednocześnie, istotne zagadnienie prawne, jeżeli ma stanowić przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinno występować w rozpoznawanej sprawie; nie można rozpatrywać kwestii prawnej oderwanej od wyjaśnionego w sprawie stanu faktycznego (por. postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109).

Okoliczności powołane przez skarżącego nie stanowią istotnego zagadnienia prawnego w przedstawionym wyżej znaczeniu. Wniosek taki wynika z analizy stanu faktycznego stanowiącego podstawę zaskarżonego wyroku. Ustalono, że w momencie podjęcia decyzji przez zarząd spółdzielni o rozwiązaniu umowy o pracę ze skarżącym oraz upoważnienia J. P. do podpisania i wręczenia oświadczenia pracodawcy w tym zakresie, skarżący nie był członkiem zarządu pozwanej, a także, że członkowie zarządu podejmując uchwałę o rozwiązaniu umowy o pracę ze skarżącym, jednocześnie upoważnili członka rady nadzorczej J. P. do dokonania tej

czynności w imieniu spółdzielni jako pracodawcy. Zagadnienia prawne sformułowane przez skarżącego opierają się natomiast na założeniu, które nie ma potwierdzenia w ustaleniach faktycznych, tj. na założeniu, że J. P. dokonując czynności rozwiązania stosunku pracy z skarżący działał jako przedstawiciel organu nadzoru, a nie przedstawiciel pracodawcy uprawniony do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy. Z tych przyczyn sformułowane we wniosku problemy nie występują w tej sprawie, a tym samym nie mogą uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Jeżeli chodzi o drugą okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność wymaga wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na wykazaniu ewidentnego złamania prawa w zaskarżonym wyroku, które byłoby widoczne od razu (*prima facie*) przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawnej oraz bez wnikania w szczegóły sprawy; spełnienie takiej przesłanki możliwe jest wyłącznie przy tak kwalifikowanym naruszeniu prawa, którego stwierdzenie nie wymaga dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub prawniczej (por. postanowienie SN z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, LEX nr 898439; postanowienie SN z 17 kwietnia 2014 r., I PK 63/14, niepubl.).

Zarzut naruszenia art. 52 § 1 pkt 1 k.p., wyartykułowany we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej, w ocenie Sądu Najwyższego nie spełnia powyższych kryteriów. Trudno mówić o oczywistości naruszenia art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w sytuacji gdy ocena tego zarzutu wymaga ponownej oceny materiału dowodowego w kierunku ustalenia, czy skarżący działał w oparciu o zakres kompetencji jaki wynikał z wiążącej go umowy o pracę, a w konsekwencji czy naruszył w sposób zawiniony podstawowe obowiązki pracownicze. Dodatkowo, argumentacja skarżącego opiera się na wybiórczej lekturze zaskarżonego wyroku. Skarżący pomija ustalenia faktyczne dokonane w tej sprawie, w tym okoliczności, że: (-) powód podjął nowe zobowiązania cywilnoprawne w imieniu spółdzielni, nie mając uprawnienia do reprezentowania zarządu; (-) powód zgłaszał wnioski do Krajowego Rejestru

Sądowego bez odpowiednich umocowań i uzgodnień z radą nadzorczą spółdzielni; (-) powód nie podjął dostaw energii cieplnej w S. mimo wezwania ze strony rady nadzorczej i pobierania całorocznych opłat od odbiorców. Reasumując, skarżący stawiając zarzut naruszenia art. 52 § 1 pkt 1 k.p., nie wykazał we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej kwalifikowanej (oczywistej) postaci naruszenia tego przepisu, która byłaby widoczna bez wnikania w szczegóły sprawy.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

[as]

I.n